

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 50/2022
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Живан Јеремић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва за трговину на велико и мало „Футура плус“ АД Београд, ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3484/20 од 16.07.2021. године, у седници већа одржаној 20.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3484/20 од 16.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 295/20 од 21.08.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи решење туженог „Футура плус“ ДОО Београд – Земун (сада Привредно друштво за трговину на велико и мало „Футура плус“ АД Београд – Нови Београд), о престанку радног односа бр. .. од 07.03.2013. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду број .. од 06.09.2006. године, и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена тужба тужиље у делу тужбеног захтева којим је тражила да се обавезе тужени да је врати на радно место продавца, односно послове које је обављала пре доношења решења о престанку радног односа. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом плати трошкове поступка у износу од 1.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3484/20 од 16.07.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињења битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог на пословима продавца у Сектору продаје у ... по уговору о раду од 06.09.2006. године, са припадајућим анексима, у малопродајном објекту постављеном у ... (.../ код школе ...). Решењем Трговинског суда у Београду Ст 91/09 од 21.10.2009. године, над правним лицем „Футура плус“ ДОО Београд – Земун, овде тужени, је покренут стечајни поступак и за стечајног управника именован Будимир Мрдовић из Решењем Трговинског суда у Београду Ст 223/10 од 18.01.2011. године, усвојен је план реорганизације стечајног дужника „Футура плус“ ДОО Београд – Земун, поднет од стране предлагача стечајног управника Будимира Мрдовића. Одлуком туженог од 18.02.2013. године, у циљу боље организације процеса рада, у поступку спровођења дела Плана реорганизације код туженог, укинута је и престао са радом на дан 11.03.2013. године, малопродајни објекат у којем је тужила радила. Решењем директора туженог од 07.03.2013. године, тужили је отказан уговор о раду од 06.09.2006. године, са припадајућим анексима, због реализације плана реорганизације код туженог, и престао јој је радни однос са 26.04.2013. године, а тужила је упућена да се у року од 30 дана од дана престанка радног односа пријави Националној служби за запошљавање како би регулисала сва права у случају престанка радног односа у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености. Тужила је примила наведено решење дана 24.06.2013. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су заузели правно становиште да се на спорни однос примењује Закон о стечајном поступку („Службени гласник РС“ бр. 84/04 и 85/05), који предвиђа да се стечај обуставља тек по окончању спровођења Плана реорганизације, те су оценили да је у време доношења предметног решења о отказу уговора о раду тужени и даље био у стечају који се спроводио по усвојеном плану реорганизације, и да је наведено решење донето у складу са реализацијом усвојеног плана реорганизације у циљу оптимизације броја запослених и малопродајних објеката за пословање у свему према одредбама овог закона. Отварање стечаја је у смислу одредби Закона о стечају отказни разлог, па су оценили да је тужбени захтев неоснован с обзиром на то да овај закон представља *lex specialis* у односу на Закон о раду, па се стога у ситуацији када је над послодавцем отворен стечајни поступак, имају применити одредбе тог закона и у погледу отказивања уговора о раду, а не одредбе Закона о раду. Како је према одредбама Закона о стечајном поступку стечај у току све док се не спроведе усвојени План реорганизације, јер се исти тек потом обуставља, то је и после усвајања Плана реорганизације и у току његовог спровођења стечајни поступак над туженим био у току по Закону о стечајном поступку, по коме се конкретни стечај водио, па је стога било основа да се примене правне последице отварања стечајног поступка, које су Законом о стечајном поступку регулисане тако што је предвиђено да стечај представља отказни разлог. Поред наведеног, рационализација и смањење броја запослених је као једна од Законом о стечајном поступку предвиђених мера реорганизације предвиђена планом реорганизације, а лице које је Планом реорганизације именовано да се стара о спровођењу Плана реорганизације овлашћено је да док стечајни поступак траје, спроводи усвојени План реорганизације, односно мере предвиђене у истом плану, и да доноси решење о престанку радног односа, као у конкретном случају.

По налажењу Врховног касационог суда, одлукама нижестепених судова правилно је примењено материјално право. Отказ уговора о раду дат је тужиљи у складу са предвиђеним Планом реорганизације, односно мерама из истог, па зато није незаконит.

Оспорено решење је донето применом одредбе члана 128. тачка 16. Закона о стечајном поступку („Службени гласник РС“, бр. 84/04 и 85/05) у поступку реализације плана реорганизације стечајног дужника – туженог усвојеног решењем Привредног суда у Београду Ст 233/10 од 18.01.2011. године, као и на основу одлуке директора туженог од 18.02.2013. године. Имајући у виду да је у време доношења оспореног решења био у примени Закон о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/09), који у члану 207. став 1. прописује да ће се стечајни поступци, који су на дан почетка примене овог закона у току, наставити по прописима који су важили до дана почетка примене овог закона, као и да је стечајни поступак над туженим био у току на дан почетка примене наведеног прописа, на наведени стечајни поступак имају се применити одредбе Закона о стечајном поступку („Службени гласник РС“ бр. 84/04 и 85/05) на који пропис се тужени позвао у оспореном решењу.

Законом о стечајном поступку („Службени гласник РС“, бр. 84/04 и 85/05) је, између осталог, прописано и да се овим законом уређују услови и начин покретања и спровођења стечајног поступка који обухвата банкротство односно реорганизацију под којом се подразумева намирење повериоца на начин и под условима одређеним планом реорганизације (члан 1. ставови 1., 2. и 4), да је покретање стечајног поступка разлог за отказ уговора о раду који је стечајни дужник закључио са запосленима (члан 63. став 1.), да се стечајни поступак који обухвата реорганизацију спроводи према плану реорганизације који се сачињава у писаној форми (члан 127.), као и да је једна од мера за реорганизацију план реорганизације и отпуштање запослених (члан 128. тачка 16.).

Самим тим супротно ревизијским наводима, иако се у конкретном случају ради о спору поводом заснивања, постојања односно престанка радног односа примењује се као *lex specialis* Закон о стечајном поступку (по коме се спроводио стечајни поступак над туженом покренут решењем Привредног суда од 21.09.2009. године) имајући у виду одредбу члана 207. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/09), а не Закон о раду. Стога су правилно нижестепени судови применили материјално право када су се позвали на одредбе члана 207. Закона о стечају и одредбе члана 63. став 1. и члана 128. став 1. тачка 15. Закона о стечајном поступку, а не на одредбе Закона о раду. Како је над туженим отворен поступак стечаја и како се исти спроводио по Закону о стечајном поступку, по коме стечајни поступак траје све до спровођења плана реорганизације, примењује се Закон о стечајном поступку као *lex specialis*, који у члану 63. предвиђа да отварање поступка стечаја представља отказни разлог. Неосновани су наводи ревизије да од усвајања плана реорганизације тужени није био у стечају. Према члану 133. Закона о стечајном поступку („Службени гласник РС“, број 84/04 и 85/05), усвојени План реорганизације има снагу извршне исправе и стечајни дужник, у овом случају тужени, је дужан да радње и послове предузима у складу са усвојеним Планом реорганизације, а што се у конкретном случају односило и на радно правни статус тужиље. Правилност побијане пресуде није доведена у питање ни осталим наводима ревизије.

Правилно је такође поступио првостепени суд када је одбацио као недозвољену тужбу тужиље у делу тужбеног захтева којом је тражила да се обавезе тужени да је врати на радно место продавца, односно послове које је обављала пре доношења решења о престанку радног односа. Ово стога што одлучивање о овом захтеву не спада у судску надлежност, с обзиром на то да распоређивање запослених у складу са врстом и степеном стручне спреме и радним способностима спада искључиво у надлежност послодавца, о коме он одлучује у зависности од потреба процеса и организације рада.

Из наведених разлога, а на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић